

Co zatím víme a co je důležité vědět o incidentu v Irkutské oblasti?

Datum 8.10.2026
Subjekt Ministerstvo zdravotnictví ČR
Region Česká republika
Kategorie Zdravotnictvo a nemocnice, Štátné inštitúcie, Bezpečnosť

V souvislosti s úmrtím pracovnice výzkumného ústavu v ruském Irkutsku se objevily informace o možném výskytu plicního moru. Nákaza však dosud nebyla potvrzena. Ministerstvo zdravotnictví situaci sleduje a ve spolupráci s mezinárodními zdravotnickými institucemi průběžně ověřuje dostupné informace.

1. Co se v Rusku stalo?

Na začátku října bylo oznámeno úmrtí pracovnice výzkumného ústavu v ruském Irkutsku, která byla hospitalizována se závažným zápalem plic. V souvislosti s touto událostí se v médiích objevily informace o možném výskytu plicního moru. Podle sdělení Světové zdravotnické organizace (WHO) však ruské orgány toto podezření nepotvrdily. WHO, která je s ruskými orgány v kontaktu, zároveň informovala, že u osob, které přišly se zemřelou do kontaktu, nebyly laboratorně prokázány vysoce nebezpečné patogeny a zdravotní dohled nad těmito osobami byl již ukončen. Přesná příčina úmrtí dosud nebyla objasněna a její vyšetřování pokračuje. Vývoj situace nadále sledují WHO i Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC).

2. Co zatím nevíme?

Dosud není objasněna přesná příčina úmrtí. WHO požádala o doplňující výsledky laboratorních vyšetření a současně ověřuje mediální informace o další osobě se zápallem plic nejasného původu. Ani tento údaj zatím nebyl potvrzen. Dosavadní dostupné informace však neukazují na šíření vysoce nebezpečné nákazy. WHO i ECDC situaci nadále monitorují a vyhodnocují dostupné informace, které získávají z ruské strany.

3. Hrozí rozšíření nákazy do České republiky?

Na základě aktuálně dostupných informací nic nenaspovídá tomu, že by událost představovala zvýšené riziko pro obyvatele České republiky. Toto hodnocení rizika zohledňuje všechny dostupné ověřené informace, a to jak o zmiňovaném případě výzkumné pracovnice, tak i o dalších osobách, které s ní byly v kontaktu. Spolupracují na něm specializované expertní týmy. Podle ECDC nejsou hlášeny další případy související s přenosem nákazy ani důkazy o jejím pokračujícím šíření. WHO nicméně stále čeká na doplňující informace potřebné k úplnému hodnocení situace.

4. Co dělá Ministerstvo zdravotnictví?

Ministerstvo zdravotnictví prostřednictvím svého Operačního centra pro mimořádné události situaci průběžně monitoruje, vyhodnocuje dostupné informace a je v přímém kontaktu s WHO a ECDC. Na základě dostupných informací posuzuje, zda se mění riziko pro obyvatele České republiky a je připravené v případě potřeby přijmout adekvátní opatření.

Česká republika má dlouhodobě nastavené postupy pro rychlé rozpoznání podezření na vysoce

nebezpečnou nákazu, izolaci pacienta, laboratorní diagnostiku, dohledání rizikových kontaktů, včetně dostupné léčby a přijetí odpovídajících protiepidemických opatření.

Současně ministerstvo předává dostupné ověřené informace orgánům ochrany veřejného zdraví, odborným lékařským společnostem a dalším partnerům. Také průběžně informuje veřejnost skrze své webové stránky a sociální sítě.

5. Co je vlastně mor?

Mor je infekční onemocnění způsobené bakterií *Yersinia pestis*. V minulosti způsobovalo rozsáhlé epidemie. Dnes však máme k dispozici účinná antibiotika a postupy, díky nimž lze nemoc při včasném rozpoznání úspěšně léčit a také udržet pod kontrolou.

6. Jak se může člověk morem nakazit?

Nejčastěji k nákaze dochází po kousnutí infikovanou blechou nebo kontaktem s nakaženými zvířaty. Plicní forma moru se může přenášet také mezi lidmi prostřednictvím kapének při blízkém kontaktu s nemocným člověkem.

7. Jaké jsou příznaky moru?

Záleží na formě onemocnění. Nejčastější, tzv. dýmějový mor, se projevuje horečkou a bolestivým zduřením mízních uzlin. Plicní mor způsobuje zejména vysokou horečku, kašel, bolest na hrudi a dýchací obtíže. Příznaky se mohou rozvíjet velmi rychle a vyžadují okamžitou lékařskou péči. Tyto příznaky mohou mít řadu jiných příčin a samy o sobě neznamenají mor. Pro určení příčiny je tak zásadní také možný kontakt s nákazou.

8. Dá se mor v současnosti léčit?

Ano. Mor je bakteriální onemocnění, proti kterému existují účinná antibiotika. Rozhodující je zahájit léčbu co nejdříve. Zejména plicní forma může bez rychlé léčby vést k závažnému průběhu, zatímco včasná zdravotní péče výrazně zvyšuje šanci na uzdravení.

9. Kde se mor dnes vyskytuje?

Mor ze světa zcela nevymizel. V přírodě přetrvává především mezi volně žijícími hlodavci a blechami, které na nich parazitují. Případy u lidí se nejčastěji objevují v některých oblastech Afriky, zejména na Madagaskaru a v Konžské demokratické republice. Ojedinelé případy jsou zaznamenávány také v dalších částech světa, například v Peru nebo ve Spojených státech. V Evropské unii nebyl případ moru zaznamenán již několik desetiletí. K jeho vymizení přispělo především zlepšení hygienických a životních podmínek, účinnější kontrola hlodavců a blech a také absence známých trvalých přírodních ohnisek, která by umožňovala dlouhodobé přetrvávání nákazy.

10. Je potřeba v České republice přijímat nějaká zvláštní opatření?

V současnosti nejsou v souvislosti s událostí v Rusku důvody k zavádění zvláštních opatření pro běžnou populaci. Vyplyvá to z hodnocení rizika na základě dostupných ověřených informací WHO a ECDC, se kterými je Operační centrum pro mimořádné události Ministerstva zdravotnictví ČR v průběžném kontaktu.

Veřejnosti doporučujeme sledovat ověřené informace zveřejňované zdravotnickými institucemi, jako jsou Ministerstvo zdravotnictví, WHO a ECDC.

<https://mzd.gov.cz/co-zatim-vime-a-co-je-dulezite-vedet-o-incidentu-v-irkutske-oblasti>